

άλαφρυνίσκω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλαφρόνω, δι' ὅ ίδ. ἀλαφρένω, καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίσκω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Μεουρσ.

Καθίσταμαι ἐλαφρός: Πάσσε λ-λία ξόλα 'πον τὸ γομάριν ν' ἀλαφρύνη λ-λίον, γιατὶ ἔν' πολλὰ βαρετόν. Πβ. ἀλαφρένω, ἀλαφρυνέσκω, ἀλαφρώνω.

ἀλάφρυνσι ἡ, ἀμάρτ. ἥλαφρυνσι Πόντ. (Οἰν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλαφρόνω, δι' ὅ ίδ. ἀλαφρένω.

Ἡ ἐκ νοσήματος ἀνακούφισις, ἵσις: Φρ. Ἡ Παναγία νὰ δίγη σε τὴ ἥλαφρυνσί σου! (εὐχὴ πρὸς ἀσθενῆ). Συνών. ἀλάφρωμα. Πβ. ἀλάφρωμα.

ἀλάφρωμα τό, ἥλαφρωμα ΙΒενιζέλ. Παροιμ.² 174,3 —Λεξ. Περιδ. Βυζ. ἀλάφρωμα σύνηθ. ἀλάφρουμα βόρ. ίδιωμ. ἥλαφρωμα Σύμ. κ. ἀ. ἀφρουμα Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλαφρώνω. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ., παρ' φ καὶ ἀλάφρωμα.

1) Ἐλάττωσις βάρους, ἀνακούφισις σύνηθ.: Παροιμ. Ξάπλωμα τῶν ποδῶν, τῆς κοιλᾶς ἥλαφρωμα (ἐπὶ τῶν δι' ὀκνηρίαν πεινώντων) ΙΒενιζέλ. ἔνθ' ἀν. 2) Ἡ τῶν σκηνιτῶν ποιμένων ἀποσκευὴ συναποκομιζομένη κατὰ τὰς ἐκάστοτε ἀλλαγὰς διαμονῆς Στερελλ. (Αἴτωλ.): "Αφ' κι τ' ἀλάφρουμα 'ς τοὺς σπίτ' τ' κὶ πάει 'ς τὰ γ' μαδειά. "Αφ' κα καμπός ἀλαφρώματα 'ς τοὺς χάρ', γιατὶ δὲ βγάλῃ τοὺς καψαλούμούλαρον ἀπάν'. Συνών. ξαλάφρωμα.

Πβ. ἀλάφρωσι, ἀλάφρωσι.

ἀλαφρωμάρα ἡ, ἀμάρτ. ἀλαφρουμάρα Ἡπ. κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀλαφρός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.-ωμάρα.

Κουφόνοια, μωρία. Συνών. ἀλαφράδα, ἀλαφρομυαλιά, ἀλαφροσύνη, κονταμάρα.

ἀλαφρώνω, ἥλαφρώνω Λεξ. Βυζ. ἀλαφρώνω σύνηθ. ἀλαφρών-νω Κύπρ. ἀλαβρών-νω Κύπρ. ἀλαφρώνου βιορ. ίδιωμ. ἥλαφρώνω πολλαχ. ἥλαφρών-νω Μεγίστ. Σύμ. ἥλαφρώνου Θράκ. (Μάδυτ.) κ. ἀ. ἀφρούκχον Τσακων.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐλαφρῶ. Πβ. Ἡσύχ. «ἀλεγύνεται» κακοῦται, ἥλαφροῦται...». Τὸ ἐλαφρώνω καὶ παρὰ Πορτ.

1) Μετβ. καθιστῶ τι ἔλαφρὸν διὰ τῆς ἀφαιρέσεως μέρους τοῦ βάρους του σύνηθ.: Ἀλαφρώνω τὰ μαλλιὰ τοῦ κεφαλοῦ (τὰ κάμνω ὀλιγώτερα ἀποκόπτων μέρος αὐτῶν) Ἀθῆν. Ἀλαφρώνω τὸ μάρμαρο Ἀνδρ. Θ' ἀλαφρώσον νὺν ψ' χούλλα τὸν σπίτ' ἀπὸν τούτ' τὴν πλάκα ποδῷ ἡ σκιτὴ Στερελλ. (Αἴτωλ.) Καὶ ἀμτβ. γίνομαι ἔλαφρός ἀφαιρούμενου μέρους τοῦ βάρους μου σύνηθ.: Ἀλάφρωσε τὸ γομάρι - τὸ φροτιό κττ. σύνηθ. Ἀλάφρουσα 'φέτον πουλύ, πέρος' ἥμ' ναν βαρύτιρον Αἴτωλ. 2) Μετβ. ἀνακουφίζω ἐκ τῆς στενοχωρίας, θλίψεως, κόπου κττ. σύνηθ.: Τὸν ἀλάφρωσε τὸ γατιρικό σύνηθ. Μ' ἀλαφρών' 'ς τὴ δ' λειά τὸν πιδί μ' Αἴτωλ. Ἀλαφρώθ' κα ἀλ' αὐτὸν τὸν βάρους, ἀλλ' ὥσπου ν' ἀλαφρουνθῶ γαῖμα ἔφτ' σα Μακεδ. (Σισάν.) Ἀλαφρώθηκα ἀλό τὸν πόνο Πελοπν. (Λακων.) Ἀλαφρώνεται δ ἄρρωστος (τρέπεται ἐπὶ τὸ βέλτιον ἡ κατάστασίς του) Κρήτ. Καὶ ἀμτβ. ἀνακουφίζομαι ἐκ τῆς στενοχωρίας, θλίψεως, μόχθου κττ. σύνηθ.: Ἐλάφρωσ' ἡ ψυχή μου Μεγίστ. Ἀλάφρουσα νιγὰ ψ' χούλλα

τώρᾳ π' γίθ' κι τρανὸ τὸν πιδί μ' (ἀνεκουφίσθην ὀλίγον τι ἀπὸ τὰ οἰκογενειακὰ βάρη κτλ.) Αἴτωλ.

Πβ. ἀλαφρένω, ἀλαφρυνέσκω, ἀλαφρυνίσκω.

ἀλαφρωπός ἐπίθ. Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀλαφρός καὶ τῆς ὑποκοριστικῆς καταλ.-ωπός.

Ο ὀλίγον τι μωρός, ἀνόητος. Συνών. ἀλαφρούτσικος. Πβ. ἀλαφρός 9.

ἀλάφρωσι ἡ, Κρήτ. Πελοπν. (Κορινθ.) κ. ἀ. —Λεξ. Βλαστ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ούσ. ἐλάφρωσις.

Ἡ ἐκ νοσήματος, πόνου κττ. ἀνακούφισις ἔνθ' ἀν.: Ο ἄρρωστος ἔχει ἀλάφρωσι 'ς τοὺς πόνους Κορινθ. Ἀπῆς ἥπια τὸ γατιρικὸ ηὗρα ἀλάφρωσι Κρήτ. Συνών. ἀλάφρωσι. Πβ. ἀλάφρωμα.

ἀλαχτάριστος ἐπίθ. Λεξ. Μ. Ἐγκυλ. Ἐλευθερούδ.

Ἐκ τοῦ στερητικοῦ ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. λαχταριστὸς <λαχταρίζω, δι' ὅ ίδ. λαχταρῶ.

Ἐκεῖνος τὸν ὄποιον δὲν ἐπιθυμεῖ τις σφοδρῶς, ὁ μὴ ποθητός: Ψάρι ἀλαχτάριστο Λεξ. Ἐλευθερούδ. Δὲν τρώει τίποτε ἀλαχτάριστο Λεξ. Μ. Ἐγκυλ.

ἀλάχτιστος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ.)

Ἐκ τοῦ στερητικοῦ ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λαχτιστὸς <λαχτιζω, δι' ὅ ίδ. λαχτιζω.

Ο μὴ λακτισθείς, ο μὴ πληγείς διὰ τοῦ ποδός.

Ἀλγερίνικος ἐπίθ. ἀμάρτ. Ἀλιζερίνικος Κάσ.

Ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ ὄν. Ἀλγερίνος. Τὸ Ἀλιζερίνικος κατ' ἐπίδρασιν τοῦ Ἰταλ. Algerino, δι' ὅ ίδ. Ἀλγερίνος.

Ο ἔξ Ἀλγερίου προερχόμενος: Ἄσμ.

*Ασπρο καὶ κόκκινο χαρτὶ εἶναι τὸ πρόσωπό σου κι Ἀλιζερίνικο σπαθὶ τὸ καμαρόφρωνδό σου.

Ἀλγερίνος ὁ, ἀμάρτ. Ἀλιζερίνος Πελοπν. (Τριφυλ.) Αλιντζερίνος (Πανδ. 15,95).

Τὸ ἐθνικὸν ὄν. Ἀλγερίνος ἐκ τοῦ τοπων. Ἀλγέριον. Τὸ Ἀλιζερίνος κατ' ἐπίδρασιν τοῦ Ἰταλ. Algerino.

Ο κάτοικος τοῦ Ἀλγερίου φημιζόμενος ὡς ἄγριος πειρατής: Ἐρχονται κάθε τόσο Μλαφραρέζοι κι Ἀλιζερίνοι καὶ... τὴν κουρσεύοντ (ἐνν. τὴν πολιτείαν) καὶ... παιώνουν σκλάβους ἀντρες καὶ γυναῖκες καὶ παιδιά (ἐκ παραδ.) Τριφυλ. || Ἄσμ.

Ο Σάθας ἐπολέμαγε μὲ τοὺς Ἀλιντζερίνους, τρεῖς ὕρες ἐπολέμαγε, τρεῖς ὕρες καὶ τρεῖς νύχτες (Πανδ. ἔνθ' ἀν.)

ἀλεγάς δ, Θράκ. (ΑΙν.) Ίονιοι Νῆσ. (Κέρκ. Κεφαλλ. Λευκ. κ. ἀ.) —ΑΒαλ.αωρ. Ἐργα 3,267 ἀλεγός Ικαρ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ούσ. ἀλεγάς. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. βασιλεὺς - βασιλεὰς καὶ βασιλεός κττ. Τὸ ἀλεγός καὶ μεσν. Πβ. Γνωμ. «ἄλεγον καὶ πουλλιοπιάστου ἀδηλος βίος» (ΝΠολίτ. Παροιμ. 1,504).

1) Ἀλιεὺς Ίονιοι Νῆσ. (Κέρκ. Κεφαλ. Λευκ. κ. ἀ.): Παροιμ. Καὶ ποῦ κοιμᾶται ὁ ἀλεγάς τ' ἀγκίστρῳ τοῦ δουλεύοντος

έπει τῶν ἀνθρώπου ἀμερίμνου μὲν, ἀλλὰ τυχηροῦ) Ἰόνιοι Νῆσ. Συνών. ψαρᾶς. **β)** Ἀλιεὺς πολυπόδων, δστράκων καὶ πτόγγων Θράκ. (ΑΙν.) — ΑΒαλαωρ. ἐνθ' ἀν. **2)** Καρκίνος τῶν γλυκέων ὄντων Ἰκαρ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Ἀλεὸς καὶ ὡς τοπων. Κάλυμν.

ἀλεάτικο τό, Λευκ. — ΑΒαλαωρ. Ἔργα 3,268 Σιλεάτ' κον Θράκ. (ΑΙν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀλεάτης.

Πλοιάριον ἀλιευτικὸν (ἐν Λευκ. ἵδιως τῶν ἀλιευόντων πολύποδας, δστρακα, σπόγγους κττ.)

ἀλεγεντάριστος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλεεδάριστος Νάξ. Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λεγενταριστὸς < λεγεντάριος, παρ' ὅ καὶ λεγεντάριος, κατὰ τὰ ἐκ τῶν εἰς -ιζωρ. παραγόμενα.

Ο περὶ οὗ δὲν ἔγινε ἡ δὲν γίνεται λόγος συνήθως κακός, ὁ μὴ δυσφημούμενος, ἀκακολόγητος: Κάνεν δὲν ἀφίνεις ἀλεεδάριστο κ' ἐσὺ καὶ ἀπέκειο κακώνεις, ἀμα λεεδάρισουντα τίστα τὰ σέρα!

ἀλέγητος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀλέγητος Νάξ. (Απύρανθ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λεγητὸς < λέγω παρὰ τὴν μετοχ. λεγημένος, παρ' ἦν καὶ λεημένος.

Ο μὴ λεχθείς: Μόρο 'φτὸ μοῦ' χεις ἀλέγητο κ' εἰπες μου το κ' εὐτό. Ἀλέγητη τὴν ἔχω τὴν γουβέδα.

ἀλεθονρίζω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀλέθω καὶ τῆς ὑποκοριστικῆς καταλ.-ονρίζω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. γγαλονρίζω, κλασονρίζω, φεγγονρίζω κττ.

Αλέθω βραδέως, ἐπὶ μύλου μὴ κινουμένου ταχέως δι' ἔλλειψιν ἰσχυροῦ ἀνέμου ἡ ἰσχυρᾶς πιέσεως ὄντων: Ἀλεθονρίζει ὁ μύλος.

ἀλέθω κοιν. καὶ Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. (Σινασσ. κ. ἀ.) Πόντ. (Άμισ. Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἰν. "Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ. ἀλέθουν βόρ. ἴδιωμ. ἀλέσω Ἀπούλ. ἀλέσον Τσακων. ἀλέτω Ἀπούλ. ἀλένω Καππ. (Άραβάν. Φερτ.) ἀλέθω Θράκ. (Σαρεκκλ. κ. ἀ.) Ιων. (Κάτω Παναγ.) Κύπρ. Μεγίστ. Σέριφ. Σύμ. Χίος κ. ἀ. ἀλέθουν Λυκ. (Λιβύσσ.) ἀλέσω Ἀπούλ. (Καλημ.) ναλέθω Θράκ. (Μάλγαρ.)

Τὸ μεσν. ἀλέθω, ὃ ἐκ τοῦ μεταγν. ἀλήθω. Τὸ ε ἐκ τοῦ ἡλεσα ἀρχ. τοῦ ἀρχ. ἀλέω εὐχρήστου καὶ ὡς ἀρχ. τοῦ ἀλήθω.

1) Συντρίβων ἰσχυρῶς κόκκους δημητριακῶν καρπῶν μεταβάλλω εἰς ἀλευρὸν ἡ κόκκους καφὲ εἰς κόνιν ἡ καρποὺς ἐλαίας εἰς πολτὸν κττ., καὶ ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου, δστις ἐνεργεῖ διὰ τοῦ εἰδικοῦ ὄργανου, τοῦ μύλου, καὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ὄργανου κοιν. καὶ Ἀπούλ. (Καλημ. κ. ἀ.) Καππ. (Άραβάν. Σινασσ. Φερτ. κ. ἀ.) Πόντ. (Άμισ. Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἰν. "Οφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) Τσακων.: Ἀλέθω καλαμπόκι - κριθάρι - σιτάρι κττ. Ἀλέθω καφέ. Ο μύλος ἀλέθει καλὰ κοιν. Μὲ τὸ βορσά ἀλέθ', μ' ἄλλον τσαρὸ δὲν ἀλέθ' (ἐνν. ὁ ἀνεμόμυλος) Τῆν. Ἀλέθω κορκότα - πλονγούρ' (κορκότα = ἀποφλοιωμένος σῖτος χονδροκομμένος διὰ χειρομύλου, πλονγούρ' = σῖτος βρασμένος καὶ ἀποφλοιωμένος) Χαλδ. Ἀλέθω ἐλαιὲς πολλαχ. (συνών. φρ. κάνω ἐλαιεῖς). Σάμερε δλοι οἱ μύλοι ἀλέκαι (σήμερον δλοι οἱ μύλοι ἥλε-

σαν) Τσακων. || Φρ. Ἀλέθει ὁ μύλος τοῦ (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος στόμαχον ὑγιῆ καὶ τρώγοντος καλῶς) πολλαχ. Ἀλεκα τοι εάλεκα (ἄλεσα καὶ ἔάλεσα, ἥτοι ἐτελείωσα τὸ ἔργον μου) Μέγαρ. Ἀλέθει ὁ μύλος, δῶσ' τον ν' ἀλέση (τρῶγε ὅ, τι θέλεις καὶ μὴ ἐμποδίζεσαι ἀπὸ διαιτητικὰ παραγγέλματα) πολλαχ. Ἀλέθ' ἡ γλῶσσα τοῦ (ἐπὶ τοῦ διαιρχῶς τρώγοντος ἡ τοῦ πολυλόγου) πολλαχ. Θ' ἀλέσ' ἡ γλῶσσα μ' δσον μπονρεῖ (θὰ ἀναπτύξω δλην τὴν εὐγλωττίαν μου) Στερελλ. (Αίτωλ.) Ἀλέθουν τὰ δόντια τον (ἐπὶ τοῦ τρώγοντος καλῶς) πολλαχ. Τοὺν ἄλισα καμπόσον (εἰπα εἰς αὐτὸν ἀρκετὰ προσπαθῶν νὰ τὸν πείσω) αὐτόθ. Ἀλέθιτι αὐτὸς (ὑπείκει εἰς τὰς εὐγλώττως γινομένας συστάσεις) αὐτόθ. Ἀλέθω ἀέρα (φλυαρῶ ἀσκόπως. Συνών. φρ. κοπανίζω ἀέρα) πολλαχ. Ἀλέθει ὁ ἀέρας (ἐπισκήπτει δρμητικὸς καὶ ὡς στρόβιλος) Σύμ. || Παροιμ. Ἐμπάτε, σκύλλοι, ἀλέσετε κε ἀλεστικὰ μὴ δώσετε (ἐπὶ τῶν διοικούντων κακῶς τὰ τοῦ ἴδιου οἴκου καὶ παραδιδόντων ταῦτα ἔρμαιον εἰς ἀρπαγας καὶ καταχραστὰς) σύνηθ. Ὁ καλὸς ὁ μύλος, δ, τι βρῇ ἀλέθει (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος στόμαχον ὑγιῆ) Σινασσ. Ἡ καλὸς ἡ μύλους 'λέθει κι σιτάριν, 'λέθει κι κλιθάριν (συνών. τῆς προηγουμένη) Λιβύσσ. || Ἀσμ.

Νάλισε, μύλο μ', νάλισε τῆ διάκω τὸ κεφάλι,
βγάλε τ' ἀλεύρι κόκκινο καὶ τὸ πασπάλ' μελάνι
Μάλγαρ.

*Ἀλεθε, μύλο, μυλαρᾶ, | κάνε τ' ἀλεύρια μον καλά,
σ' ταρένα καὶ σμιγαδερά, | ὥσαν μυρμηγοκέφαλα,
νὰ τρώς ἐσύ, νὰ τρώω κ' ἐγώ, | νὰ τρώσι κ' οί χωροφυλάκοι
(ἐπιμύλιον) Πελοπν. (Λακων.) **2)** Μέσ. πειράζομαι ἐνδομύχως, καταβιβρώσκομαι ἡθικῶς Κύπρ.: Ἀσμ.

*Ἀρκεψεν πηγὸν τὸν ἐλέθετον 'πον μέσα σὰν τὸ ρύζι,
γιατὶ γνωρίζει την καλὰ τῷ δὲν τὸν γνωρίζει.

Συνών. τρώγομαι (ἰδ. τρώγω).

ἀλειά ἡ, Κέρκ. Σάμ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀλεία, παρ' ὅ καὶ ἀλεία μεταγν.

1) Ἀγρα τῶν ἰχθύων, ἀλιεία Κέρκ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.) κ. ἀ. : Πάει 'ς τὴν ἀλειά Κέρκ. Πάω γε ἀλειά Μεσολόγγ. || Φρ. Μεγάλη ἀλειά (ὅ χρόνος ἀπὸ τῶν μέσων τοῦ Ὁκτωβρίου μέχρι τοῦ πρώτου δεκαημέρου τοῦ Δεκεμβρίου, δτε γίνεται ἡ ἀλιεία τῶν μεγάλων ἰχθύων) αὐτόθ. Βάρεο' ἡ ἀλειά (ἡλθεν ἡ ἐποχὴ τῆς μεγάλης ἀλιείας) αὐτόθ. Συνών. ἀλειό, ψάρεμα. **2)** Ἀθροισμα, σμῆνος ἰχθύων πολλῶν ἀλιευθέντων ἡ μελλόντων νὰ ἀλιευθοῦν Σάμ.

ἀλειάνιστος ἐπίθ. Θράκ. (Σαρεκκλ.) Πελοπν. (Κορινθ.) κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *λειανιστὸς < λειανίζω.

1) Ο μὴ λεπτυνθείς Πελοπν. (Κορινθ.) κ. ἀ. : Στειλάρι ἀλειάνιστο. **2)** Ο μὴ χωρισθείς εἰς λεπτὰ μέρη Θράκ. (Σαρεκκλ.) κ. ἀ.

ἀλειμμα τό, κοιν. καὶ Καππ. (Άραβάν. Φάρασ. Φερτ. κ. ἀ.) Πόντ. (Άμισ. Οἰν.) ἀλειμ-μον Κύπρ. ἀλειμμαν Πόντ. (Άμισ. Ἰμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἰν. Σάντ. Σούρη. Τραπ. Χαλδ. κ. ἀ.) ἀλέμμα βόρ. ἴδιωμ.

Τὸ ἀρχαῖον οὖσ. ἀλειμμα = πᾶσα ἀλοιφή. Τὸ ἀλειμμαν καὶ παρὰ Δουκ.

1) Ἐπάλειψις, ἐπίχρισις τοίχου διὰ διαλύματος ἀσβέστου ἡ ἀργύλλου, πολλάκις κατὰ πληθ. Ζάχ. Μακεδ. (Βελβ.) Σίφν. κ. ἀ. : "Εχουμε ἀλειμματα Σίφν. **2)** Πᾶσα οὐσία,

